

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119219102
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119219102.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu: P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, XXX XX F., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: X. B. X., so sídlom F. X/Y., XXX XX W., G.: XX XXX XXX, právne zastúpeného Capitol Legal Group, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Digital Park III, Einsteinova 19, 851 01 Bratislava, IČO: 47 257 211, v spore o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o primerané finančné zadostučinenie vo výške 520,- Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 7Csp/267/2019-50 z 29.06.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok okrem výroku IV..
- II. Odmietá odvolanie voči výroku IV..
- III. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne, cit.:

„I. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Cenníku poplatkov a služieb k N. č. X z XX.X.XXXX Rámcová zmluva o poskytovaní služieb, v znení: „ Poplatok za upomienku - druhá a každá ďalšia písomná upomienka 8,00 EUR s DPH“ „Poplatok za predčasné ukončenie zmluvy pred zahájením dodávky - domácnosť elektrina/zemný plyn za každé odberné miesto - 120,00 EUR s DPH.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach dodávky elektriny koncovému odberateľovi k N. č. X z XX.X.XXXX Rámcová zmluva o poskytovaní služieb, v čl. 6 Zmluvné pokuty a sankcie: „ 2) Odberateľ je povinný zaplatiť Dodávateľovi zmluvnú pokutu: I. vo výške stanovené cenníkom vybraných služieb Dodávateľa za každú písomnú upomienku jednotlivého porušenia povinnosti; II. vo výške 100 EUR za porušenie povinnosti podľa článku I. ods. 8, ak je porušujúcim Účastníkom spotrebiteľ (Odberateľ v domácnosti).“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 50 Eur titulom primeraného finančného zadostučinenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu v časti o priznanie primeraného finančného zadostučinenia zamietá.

V. Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku“.

2. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 5, § 53a ods. 1, § 53d, § 54 ods. 1, 2 Obč. zák., § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007Z.z., výrok o trovách konania ustanoveniami § 255 ods. 2, § 262 ods. 2 CSP.

3. Pri svojom rozhodnutí vychádzal zo zistenia, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že zmluvná podmienka uvedená v cenníku poplatkov a služieb k N. číslo X zo dňa XX. mája XXXX, a to poplatok za upomienku druhá a každá ďalšia písomná upomienka 8 Eur s DPH, ako aj poplatok za predčasné ukončenie zmluvy pred zahájením dodávky domácnosť elektrina zemný plyn za každé odberné miesto 120 Eur s DPH je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Zároveň žiadal vysloviť, že zmluvná podmienka vo Všeobecných obchodných podmienkach dodávky elektriny koncovému odberateľovi v článku 6 v časti zmluvné pokuty a sankcie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uplatnil si aj primerané finančné zadostučinenie v sume 520 Eur.

4. Dňa XX. P. XXXX bola medzi žalobcom a žalovaným podpísaná Rámcová zmluva na poskytnutie služieb na dodávku elektriny a poskytovaní univerzálnych služieb dodávky plynu. Z predloženého cenníka poplatkov a služieb (číslo listu 6 súdneho spisu) vyplývajú poplatky za upomienku druhá a každá ďalšia písomná upomienka v sume 8 Eur, ako aj poplatok za predčasné ukončenie zmluvy pred zahájením dodávky - domácnosť, elektrina, zemný plyn za každé odberné miesto 120 Eur. Z článku 6 Všeobecných obchodných podmienok dodávky elektriny koncovému odberateľovi k zmluve číslo X z XX. P. XXXX rámcová zmluva o poskytovaní služieb článku 6 zmluvné pokuty a sankcie vyplýva, ods. 2 - „ odberateľ je povinný zaplatiť dodávateľovi zmluvnú pokutu: I. vo výške stanovenej cenníkom vybraných služieb dodávateľa za každú písomnú upomienku jednotlivého porušenia povinnosti, II. vo výške 100 EUR za porušenie povinnosti podľa článku 1 ods. 8, ak je porušujúcim účastníkom spotrebiteľ odberateľ v domácnosti.“

5. Medzi žalobcom a žalovaným prebehol na Okresnom súde Prešov pod spisovou značkou 12C/71/2016 spor, kde súd rozsudkom zo dňa 07.07.2016 konanie v časti o zaplatenie sumy 65,39 Eur spolu s úrokom z omeškania zastavil a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému sumu 1.675,05 Eur aj spolu s úrokom z omeškania a povolil mu mesačne splácať dlžnú sumu v splátkach vo výške 140 Eur, v prevyšujúcej časti žalobu žalovaného zamietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 54 %. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode číslo 21 zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 360 Eur a sumu 96 Eur vyfakturovanej ako deaktivčný poplatok, skonštatoval, že tieto poplatky slúžia výlučne záujmu zmluvného partnera spotrebiteľa na maximalizáciu zisku spojeného s existenciou zmluvného vzťahu. Súd mal za to, že kritérium prijateľnosti zmluvnej podmienky a rovnovážnosti práv a povinností strán spotrebiteľského vzťahu nezodpovedá podmienka o poplatku, ktorý nemá pre spotrebiteľa žiaden preukázateľný prínos a za ktorý sa mu nedostáva žiadneho protiplnenia. Súd žalovanému nepriznal poplatky po 8 Eur titulom poplatkov za upomienky, nakoľko tieto nároky nepriznal, nakoľko žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal právny titul, na základe ktorého by mu takéto nároky vznikli. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 31.08.2016.

6. Ako prvým žalobným petitom sa súd zaoberal otázkou určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to poplatku za upomienku - druhá a každá ďalšia písomná upomienka 8 Eur s DPH, ktorá priamo vyplýva z cenníku poplatkov a služieb žalovaného.

7. Súd poukázal v tomto na právny názor vyplývajúci z rozhodnutia Okresného súdu Prešov spisová značka 9Csp/256/2019 zo dňa 2. marca 2020, kde súd konštatoval, že žalobca tieto poplatky za upomienky požaduje paušálne, tie nepredstavujú reálne náklady na vykonanie úkonov o upomínaní. Paušálna výška poplatku 8 Eur bez transparentného výpočtu skutočne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Zo žiadneho z priložených dôkazov nevyplýva, aby si tento poplatok žalobca so žalovaným individuálne dojednal. Spotrebiteľ výšku tohto poplatku nemohol ovplyvniť a nemohol do jej znenia zasiahnuť. Poplatky za upomienky majú sankčný charakter, k čomu však slúžia iné inštitúty ako napríklad zmluvná pokuta a úrok z omeškania. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie úkonov a služieb dodávateľa, za ktoré spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale sú poskytované len vo vlastnom záujme dodávateľa. Ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 Občianskeho zákonníka.

8. Súd skonštatoval, že zmluvné podmienky, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnenia, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzatvorením zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve, alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenia, zapadajú do znenia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Tieto poplatky sú uvedené v cenníku poplatkov a služieb, pričom žalovaný súdu nepreukázal, aby spotrebiteľ žalobca pri uzatváraní rámcovej zmluvy bol o týchto poplatkoch v tomto cenníku poučený, informovaný, respektíve, aby tento cenník poplatkov a služieb bol súčasťou zmluvy. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalobca nemal možnosť podstatným spôsobom obsah tohto cenníka meniť, pričom nebol zároveň o týchto poplatkoch zo strany žalovaného informovaný. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Súd tak tejto časti žalobného návrhu v celom rozsahu vyhovel.

9. Ďalšou sa súd zaoberal určením neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v cenníku poplatkov a služieb - poplatok za predčasné ukončenie zmluvy pred zahájením dodávky domácnosť, elektrina, zemný plyn za každé odberné miesto v sume 120 Eur. Nekalosť možno skúmať vo vzťahu k cene úhrady, a to aj k jej primeranosti za vedľajšie plnenie, ktorým uvedený poplatok zmluvná pokuta v prejednávanej veci je a bez obmedzenia vtedy, ak podmienky týkajúce sa ceny úhrady nie sú vyjadrené zrozumiteľne.

10. Podľa rozsudku ESD spisová značka C 26/13, článok 4 ods. 2 Smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ ide o zmluvnú podmienku ako je tá, o ktorú ide vo veci samej, požiadavka podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť formulovaná jasne a zrozumiteľne sa má chápať tak, že stanovuje nielen to, aby dotknutá podmienka bola pre spotrebiteľa gramaticky jasná a zrozumiteľná, ale aj to, aby zmluva jasne vysvetľovala konkrétne fungovania mechanizmu zmeny cudzej meny, na ktorú sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami týkajúcimi sa poskytnutia úveru, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú. Pri spotrebiteľoch je veľmi dôležité vychádzať z jedným z najdôležitejších faktorov, aby spotrebiteľská zmluva bola transparentná. Pod transparentnosťou možno chápať, že je napísaná jasným a zrozumiteľným jazykom, že je systematická, že je písaná dostatočne veľkým čitateľným písmom, aby jej spotrebiteľ mohol rozumieť. Transparentnosť však nemožno chápať iba ako jasnosť a zrozumiteľnosť, ale transparentnosť je možné konštatovať, v sebe musí obsahovať aj povinnosť podnikateľa upozorniť na rôzne zmluvné dojednania. Zásada transparentnosti a poctivosti dopadá i na aplikáciu cenníka poplatkov, ako aj všeobecných obchodných podmienok. Treba konštatovať, že v spotrebiteľských zmluvách je možné obchodné podmienky, ako aj cenníky poplatkov uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie, ale aj obmedzenie obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnuté do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej zložite formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že jeho pozornosti ujdú. Pokiaľ tak aj napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu veriteľa nemožno priznať súdnu ochranu.

11. V cenníku poplatkov a služieb je uvedený poplatok za predčasné ukončenie zmluvy pred zahájením dodávky domácnosť, elektrina, zemný plyn za každé odberné miesto 120 Eur. V tomto poplatku však nie je explicitne upravená zmluvná pokuta. Je tam uvedený iba poplatok za predčasné ukončenie zmluvy pred zahájením dodávky vo výške 120 Eur. Súd konštatoval, že sa jedná o skrytú zmluvnú pokutu. Súd poukázal na rozhodnutie súdu Českej republiky zo dňa 27. novembra 2003, spisová značka 33Odo/794/2002, v ktorom bolo konštatované „ ak má byť záväzok na zaplatenie zmluvnej pokuty dojednaný platne, z dojednania o zmluvnej pokute musí jednoznačne vyplývať splnenie akej konkrétnej povinnosti je týmto inštitútom zabezpečené. To znamená, pri porušení ktorej konkrétnej povinnosti vzniká nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty a táto zabezpečená povinnosť musí platne vzniknúť, aby mohla byť zmluvnou pokutou zabezpečená.“ Súd zdôraznil, že cenník poplatkov nemôže slúžiť na to, aby v ňom poplatok nahradzoval zmluvnú pokutu za porušenie povinnosti odberateľa, v tomto konaní spotrebiteľa, na ktorú by tento mal byť v súlade so zásadou transparentnosti osobitne upozornený. Podľa § 544 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť

určená výška pokuty, ale aj spôsob jej určenia. Pre dodržanie písomnej formy zmluvnej pokuty je nevyhnutné, aby zmluvné ustanovenie upravujúce zmluvnú pokutu bolo súčasťou zmluvy alebo iného dokumentu podpísaného zmluvnými stranami. Predložená rámcová zmluva o dodávke elektriny, ktorú uzatvoril žalobca so žalovaným osobitne neustanovuje zmluvné dojednania o zmluvnej pokute, ako aj poplatky za upomienky. Pokiaľ sa malo takéto dojednanie nachádzať v obchodných podmienkach s odkazom na cenník, súd poukázal na to, že obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to diať prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky, čo v prejednávacom prípade absentuje. V zmluve nie je zmienka, že obchodné podmienky, ako aj cenník poplatkov a služieb sú jej neoddeliteľnou súčasťou. Z tohto dôvodu súd vyhodnotil tento poplatok za predčasné ukončenie zmluvy pred zahájením dodávky ako skrytú zmluvnú pokutu, ktorá nebola podpísaná žalobcom ako spotrebiteľom, a preto je v celom rozsahu neplatná.

12. V ďalšom žalobnom petite žiadal žalobca určiť zmluvné pokuty v článku 6 všeobecných obchodných podmienkach dodávky elektriny koncovému spotrebiteľovi za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

13. Súd sa s touto argumentáciou žalobcu v celom rozsahu stotožnil. Všeobecné obchodné podmienky dodávky elektriny koncovému odberateľovi (č. I. 7 súdneho spisu) zmluvná pokuta, sankcia vyplýva z článku 6, nie sú vlastnoručne podpísané žalobcom ako spotrebiteľom, pričom súd konštatoval, že ani uzatvorená rámcová zmluva na poskytovanie služieb neobsahuje odkaz, že tieto sú jej neoddeliteľnou súčasťou. Súd uviedol, že dohoda o zmluvnej pokute musí mať písomnú formu, inak je neplatná, a to s poukazom na § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Každá zmluva je ukončená podpismi strán, čo znamená, že účastník svojím podpisom potvrdzuje uzatvorenie dohody s tým obsahom, ktorý sa nachádza nad jeho podpisom. V tomto konkrétnom prípade sa účastníci dohodli a podpísali iba zmluvu o dodávke plynu. Zmluvná pokuta, ktorá je uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach nie je podpísaná žalobcom. Tieto všeobecné obchodné podmienky sú nacyklostylované, napísané drobným písmom v rozsiahlom objeme, takže málokto si ich pred podpisom zmluvy prečíta. Navyše, žalovaný ani nepreukázal, aby žalobcovi boli dané na podpis, aby sa s nimi mohol oboznámiť pred samotným podpisom zmluvy.

14. Za dôležitý súd považoval aj vyslovený názor v Náleze Ústavného súdu Českej republiky spisová značka I. ÚS 3512/2011 zo dňa 11.11.2012, podľa ktorého Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ má sa chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo. V opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť ochranu. Zasadá poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednanie nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby v nich dodávateľ skryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. S odkazom na tieto myšlienky upravil žalovaný zmluvnú pokutu len v obchodných podmienkach, a teda ide o typický príklad nepoctivého správania sa dodávateľa služby voči spotrebiteľovi.

15. V zmysle Nálezu Ústavného súdu Českej republiky z 11. novembra 2013 I. ÚS 3512/2011, Ústavný súd sa vyjadril, že v rámci spotrebiteľských zmlúv dojednania zakladajúce zmluvnú pokutu zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. Všeobecných obchodných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy, samotnej listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis. Výnimku predstavujú špecifické prípady, kedy sa z povahy veci uplatňuje špecifický režim. Keďže cenník poplatkov a služieb, ako aj všeobecné obchodné podmienky žalovaného neboli vlastnoručne podpísané žalobcom, súd vyhovel aj tomuto žalovanému petitu a určil, že zmluvná pokuta vo všeobecných obchodných podmienkach žalovaného je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

16. Ako posledným žalobným petitom sa súd zaoberal žalobným petitom žalobcu, ktorým od žalovaného požaduje primerané finančné zadosťučinenie v sume 520 Eur, a to vo výške neprijateľných poplatkov za upomienky 64 Eur, za aktivačné poplatky zmluvnú pokutu 3-krát 120 Eur, spolu sumu 360 Eur a 96 Eur aktivačný poplatok.

17. Z citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona číslo 250/2007 Z.z. je zrejmé, že splnenie hmotnoprávných podmienok uvedených v tomto ustanovení zákona je úspech pri ochrane práv spotrebiteľa v dôsledku porušenia práv a povinností ustanovených týmto zákonom. Ďalšou podmienkou je, že porušiteľ voči ktorému sa spotrebiteľ domáha zdržania sa protiprávneho konania a odstránenia

protiprávneho stavu pri poškodzovaní záujmu spotrebiteľa a v konaní o svoju ochranu bol úspešný. Práve citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa v poslednej vete § 3 ods. 5 zákona uvádza úpravu z ktorej vyplýva, že ak si spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej či už týmto zákonom alebo osobitným predpisom, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo iným predpisom zodpovedá.

18. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky ako konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu.

19. Súd priznanú sumu vo výške 50 Eur žalobcovi titulom primeraného finančného zadosťučinenia považoval v celom rozsahu za dôvodnú. Súd uviedol, že cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd priznanú sumu 50 Eur považoval za primeranú za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívne odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia recidívy porušovania spotrebiteľských práv. Suma finančného zadosťučinenia priznaná súdom je plne opodstatnená. Priznaná suma primeraného finančného zadosťučinenia vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Je potrebné poukázať na tento spor, v ktorom sa žalobca úspešne domohol určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Súd priznanú sumu považoval v celom rozsahu za dôvodnú a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie v takejto výške a v prevyšujúcej časti bol žalobný návrh žalobcu ako nedôvodný zamietnutý.

20. Súd ešte považoval za potrebné uviesť, že konkrétnu žiadanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia v žalobnom petite vo výške 520 Eur, súd s takouto výškou, ktorá má predstavovať sumu poplatkov z predchádzajúceho súdneho sporu, ktoré súd nepriznal žalovanému a boli predmetom zamietavého výroku súdu, sa nestotožnil, nesúhlasil s takýmto prepočtom, podľa jeho názoru tu absentuje racionálny základ, pre priznanie takejto sumy. Priznanú sumu finančného zadosťučinenia považoval súd za vyrovnanie ujmy spotrebiteľovi- žalobcovi, ktorá je akousi satisfakciou za stav, ktorý mu hrozil z dôvodu možnosti uplatnenia práva na plnenie, ktoré žalovanému nepatrilo. Zároveň priznaním primeraného finančného zadosťučinenia došlo aj k naplneniu odradzujúcej funkcie žalovaného od porušovania práv spotrebiteľov.

21. V tomto spore bola zo strany žalovaného v tejto časti nároku žalobcu vznesená námietka premlčania tak, ako to prezentoval právny zástupca žalobcu, súd sa s jeho právnym názorom v celom rozsahu stotožnil, že premlčaciu dobu nemožno rátať od právoplatnosti rozsudku pod sp. zn. 12C/71/2016. Týmto rozsudkom žalobca poukázal iba na jednotlivé nároky, ktoré si od neho žalovaný v tomto súdnom spore žiadal priznať. Svoj úspech ako spotrebiteľa však žalobca odvodzuje práve od tohto sporu, ktorým sa vo vzťahu k žalovanému domohol určenia neprijateľných zmluvných podmienok, nie od predchádzajúceho súdneho sporu. Z tohto dôvodu súd vyhodnotil vznesenú námietku premlčania žalovaným ako v celom rozsahu nedôvodnú.

22. Ako ďalším posledným argumentom, ktorým sa bolo potrebné v tomto spore zaoberať bola otázka, na ktorú poukázal žalovaný, že po ukončení zmluvného vzťahu sa žalobca nemôže domáhať určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky.

23. S týmto právnym názorom sa súd v celom rozsahu nestotožnil, pričom poukázal napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove spisová značka 1Co/28/2018 zo dňa 21.02.2019, kde odvolací súd uviedol, že z ustanovenia § 298 CSP nevyplýva, aby bol súd obmedzený dobou trvania úverovej zmluvy pokiaľ ide o možné vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, ak sú na to inak splnené zákonné podmienky. Obdobný záver vyplýva napríklad aj z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove 18Co/177/2018 zo dňa 16.01.2019, kde odvolací súd uviedol, že vo vzťahu k argumentu, t.j., aby sa nemohli preveriť alebo posudzovať neprijateľné zmluvné podmienky po ukončení zmluvného vzťahu,

odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením súdu prvej inštancie o tom, že neexistuje naliehavý záujem žalobcu na tom, aby preveroval neprijateľné zmluvné podmienky, keďže táto už bola ukončená. Odvolací súd bol toho názoru, že žalobca celkom legitímne žiada určenie a vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v konkrétnej zmluve, čo súd prvej inštancie mal vykonať, keďže bez rozporu existujú nároky aj keď len v teoretickej rovine. Odvolací súd sa tiež nestotožnil s tým, aby súd prvej inštancie nebol vecne príslušný rozhodovať o tejto neprijateľnej zmluvnej podmienke v konkrétnej úverovej zmluve. Oprávnenie vyplýva zo zákona pre všeobecné súdy, súdy prvej inštancie v konkrétnych úverových zmluvách pristupujú k vysloveniu neprijateľných zmluvných podmienok a v tomto smere nejde o abstraktnú kontrolu tak, ako to má na mysli Civilný sporový poriadok.

24. Zároveň súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2019 spisová značka 6Cdo/27/2018, z ktorého vyplýva, že určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky je osobitným druhom žaloby, ktorá má podklad v osobitných predpisoch a v prípade takejto žaloby nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.

25. Tento rozsudok včas podaným odvolaním v celosti napadol žalovaný, poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Na prvom mieste žalovaný vyslovil názor, že pri posudzovaní dôvodnosti žaloby v otázke určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok a primeraného finančného zadosťučinenia bolo potrebné ako na právne významnú skutočnosť prihliadať na to, že v čase podania žaloby už medzi stranami zmluvný vzťah neexistoval, pretože po podpísaní rámcovej zmluvy, v dôsledku neplania si zmluvných záväzkov žalobcom, predovšetkým neuhrádzaním faktúr, žalovaný prerušil dodávku elektriny a od zmluvy odstúpil. Ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa možno podľa jeho názoru interpretovať iba tak, že súdnu ochranu spotrebiteľovi možno poskytnúť, ak vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom trvá, resp. ak ešte existujú nároky dodávateľa voči spotrebiteľovi, pričom v tomto prípade zmluvný vzťah medzi stranami skončil pred takmer štyrmi rokmi. Súd mal potom skúmať, či existuje aspoň teoretická možnosť, aby sa žalovaný domáhal voči žalobcovi plnenia zo zmluvy na základe ustanovení, ktoré by mohli byť posudzované ako neprijateľné zmluvné podmienky. Odvolateľove nároky vo výške 520 Eur uplatnené v konaní pod sp. zn. 12C/71/2016 boli súdom zamietnuté, bolo teda o nich právoplatné rozhodnuté a žalobcovi tak už raz bola poskytnutá ochrana pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Žalovaný rovnako nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie o nepremičaní nároku na primerané finančné zadosťučinenie, kde podľa neho bolo potrebné počiatok plynutia 3 - ročnej všeobecnej premičacej doby počítať od právoplatnosti rozsudku vo veci sp. zn. 12C/71/2016, t.j. od 31.08.2016 a preto sa mal súd prvej inštancie vyporiadať s otázkou, od ktorého konania si žalobca úspešne uplatňuje porušenie svojich práva. Navrhol teda rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, súčasne uplatnil trovy konania.

26. Žalobca sa ku podanému odvolaniu nevyjadril.

27. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, čo do vyhovujúcich výrokov I.- III. (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383, § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti (výroky I. až III.) a vo výroku o trovách konania (výrok V.) je vecne správny, čím boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP). Iná situácia je pri zamietavom výroku IV., kde boli splnené podmienky pre odmietnutie odvolania (§ 386 ods. 1 písm. b/ CSP).

28. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal

suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

29. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (ku tomu pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

30. Ak súd prvej inštancie svojim výrokom IV. žalobu v prevyšujúcej časti primeraného finančného zadosťučinenia zamietol, rozhodol v prospech žalovaného, ktorý v zmysle § 359 CSP potom nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania proti tomuto výroku a preto odvolací súd jeho odvolanie postupom plynúcim mu z ust. § 386 písm. b/ CSP ako odvolanie podané neoprávnenou osobou proti tomuto výroku odmietol.

31. Žalovaný uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP.

32. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

33. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd vo vyhovujúcich výrokoch stotožňuje. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, pričom súd má povinnosť dbať na tom, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie postačujúco a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané žalovaným v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

34. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa rozumie taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 191 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli, alebo inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje hore uvedenému zákonnému ustanoveniu. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. písm. f/ CSP je možné teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť ktorého možno usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

35. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP o nesprávnom právnym posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym

právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie vecí (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným odvolacím dôvodom, ale v danom prípade táto námietka nie je opodstatnená, pretože súd prvej inštancie jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne vyhovel a pre ktoré ju čiastočne zamietol. Napokon polemika o nesprávnosti súdom prvej inštancie vysloveného právneho záveru pre odlišné skutkové závery vyvodzované žalovaným, pričom žalovaným namietaná nesprávnosť vytvorenia skutkového základu nie je daná, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil.

36. Odvolací súd tak po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite aj odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia konajúceho súdu prvej inštancie a v podrobnostiach naň poukazuje, pokiaľ ide o vyhovujúce výroky I. až III.

37. Pokiaľ ide o vec samu (výroky I. až III.), odvolací súd konštatuje, že žalovaný v odvolacom konaní nevzniesol žiadne nové námietky, s ktorými by sa už nevyporiadal súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci samej a opätovné zdôvodnenie ich neopodstatnenosti pre rozhodnutie v tejto veci aj odvolacím súdom by bolo len opakovaním už vyčerpávajúceho zdôvodnenia poskytnutého sporovým stranám súdom prvej inštancie v odôvodnení napádaného rozhodnutia.

38. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1, 2 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v I., II., III. výroku ako vecne správne potvrdil, keď tento správne rozhodol i o nároku na náhradu trov konania súvisiacim výrokom V.. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správne a úplné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v časti trov konania.

39. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalobca, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

40. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).